

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslaget indebærer en samlet revision af myndighedslovens kapitel 2 og 3 om forældremyndighed og værgemål.

Den væsentligste ændring er, at der indføres adgang for forældre, der ikke er gift med hinanden, og forældre, der bliver separeret eller skilt, til at aftale fælles forældremyndighed. Herudover foreslås en række andre ændringer af de gældende regler om forældremyndighed, samkvemsret og værgemål.

Som en konsekvens af de foreslåede ændringer af myndighedsloven foreslås ophævelse af reglerne om forældremyndighed i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning.

Lovforslaget skal ses på baggrund af, at folketinget den 24. maj 1984 vedtog en beslutning om børns retsstilling, der opfordrede regeringen til straks i begyndelsen af næste folketingssamling at fremsætte et lovforslag om børns familieretlige stilling. Lovforslaget skulle i hovedlinjerne svare til et lovudkast, som justitsministeriets arbejdsgruppe vedrørende forældremyndighed m.v. har udarbejdet i betænkning nr. 985/1983 om forældremyndighed og samværsret. Under pkt. 4 er indholdet af denne folketingsbeslutning nærmere beskrevet.

2. De gældende regler om forældremyndighed, samkvemsret og værgemål findes i myndighedsloven, lov nr. 277 af 30. juni 1922 om umyndighed og værgemål med senere ændringer. Grundlaget for loven var betænkninger afgivet af familieretskommissionen i årene 1913 og 1921.

Lovens kapitel 2 om værger er stort set uændret siden lovens gennemførelse. Dog indførtes fælles værgemål for forældre til ægtebørn ved en lovændring i 1957, jfr. lov nr. 17 af 6. februar 1957.

Kapitel 3 om forældremyndighed og samkvemsret blev ændret i 1969 i forbindelse med lov nr. 256 af 4. juni 1969 om ægteskabs indgåelse og opløsning efter forslag fra ægteskabsudvalget af 1957 i betænkning II (nr. 369/1964). En del af de sager, hvor der er uenighed mellem ægtefællerne, blev overført til domstolene, hvorved der blev skabt en klarere arbejdsdeling mellem statsamter og domstole. Ved en ændring af myndighedslovens

§ 27 blev der skabt mulighed for faderen til et barn uden for ægteskab til at få samkvemsret med barnet. Der blev endvidere i myndighedslovens § 24 og ægteskabslovens § 57 indført mulighed for at få truffet midlertidige afgørelser om forældremyndighed.

Ved en samtidig ændring af retsplejeloven fik kapitel 42 om ægteskabssager, herunder om forældremyndighedstvister, en ny affattelse.

I 1978 blev der ved lov nr. 244 af 8. juni 1978 åbnet adgang for faderen til et barn uden for ægteskab til under snævre betingelser ved dom at få tillagt forældremyndigheden mod moderens protest, jfr. myndighedsloven § 28, stk. 2.

3. I sommeren 1981 nedsatte justitsministeren en arbejdsgruppe vedrørende forældremyndighed m.v. Arbejdsgruppen fik først og fremmest til opgave at foretage en lovteknisk bearbejdning af de forslag, som ægteskabsudvalget og børnekommissionen var fremkommet med vedrørende reglerne om forældremyndighed og forældremyndighedssagers behandling. Arbejdsgruppens overvejelser skulle således tage udgangspunkt i de betænkninger, der var afgivet af ægteskabsudvalget og børnekommissionen, samt i de lovrevisioner, der var gennemført eller overvejedes i de øvrige nordiske lande.

I september 1983 afsluttede arbejdsgruppen sit arbejde med afgivelsen af betænkning nr. 985/1983 om forældremyndighed og samværsret. I betænkningen havde arbejdsgruppen udarbejdet udkast til ændring af reglerne om forældremyndighed, samkvemsret og værgemål i myndighedsloven, ægteskabsloven og retsplejeloven.

Arbejdsgruppens hovedopgave har været at vise, hvordan reglerne om fælles forældremyndighed kunne udformes for det tilfælde, at man politisk besluttede sig for at foreslå noget sådant. Arbejdsgruppen har udarbejdet udkast til regler, hvorefter forældre, der ikke er gift med hinanden, og forældre, der bliver separeret eller skilt, kan aftale fælles forældremyndighed. Arbejdsgruppen har endvidere foreslået, at reglerne om samkvemsret styrkes og udbygges bl.a. således, at også faderen til et barn uden for ægteskab skal have ret til samkvem – eller samvær – direkte efter loven. Lovudkastet indeholdt herudover forslag om, at